

Justitiedepartementet
Per e-post:
ju.remissvar@regeringskansliet.se
cc: ju.L3@regeringskansliet.se

Stockholm 2024-03-31

Ref Ju2023/02764

Remissvar på remissen av EU-kommissionens förslag till ändringsdirektiv om paketresor och sammanlänkade researrangemang

Transportföretagen Flyg (Svenska Flygbranschen (SFB)) lämnar härmed synpunkter på remissen av EU-kommissionens förslag till ändringsdirektiv om paketresor och sammanlänkade researrangemang.

Transportföretagen Flyg är ett bransch- och arbetsgivarförbund inom Transportföretagen. Transportföretagen Flyg främjar, skyddar och ser till att dess medlemsföretag inte försummas med avseende på politiska frågor och lobbar för den svenska flygmarknadens fortsatta överlevnad, konkurrenskraft och fossilfria omställning.

Idag har Transportföretagen Flyg ca 85 medlemsföretag med ca 6500 anställda totalt. Före pandemin hade vi ca 100 medlemsföretag med över 10 000 anställda. Det är väl dokumenterat att den svenska flygmarknaden inte har återhämtat sig från pandemins verkningar än och att framförallt inrikesflyget ligger på låga nivåer jämfört med läget före pandemin.

Våra medlemsföretag representerar bland annat flygbolag, flygtrafikledning, flygplatser, flygskolor, service- och underhållsverksamhet samt markttjänster. Föreliggande remiss är av stor vikt för många av våra medlemsföretag.

Allmänna kommentarer

Transportföretagen Flyg och våra anslutna företag ser paketreselagstiftningen som en central lagstiftning som garanterar skydd för konsumenter som köper paketresor. Vi uppskattar avsikten att förbättra regleringen av de problem som uppstod under den exceptionella och akuta pandemin. Dock anser vi att fördelarna för konsumenterna inte väger upp de begränsningar och konkurrensnedvridningar som förslaget medför för researrangörer och företag som säljer sammanlänkade researrangemang. Vidare menar vi att pandemin som var en *force majeure* situation av enorma och av aldrig tidigare upplevda proportioner för resebranschen knappast kan läggas till grund – eller användas som enda anledning – till en bred reform av paketresereglererna utan att

noggrant utreda konsekvenserna av förslagen. Som framgår senare i detta remissvar anser vi inte att detta har gjorts i tillräcklig utsträckning. Sammantaget anser vi att förslaget går för långt i vissa avseenden.

Resebranschen, särskilt flyget, kämpar fortfarande med pandemins efterverkningar och den svagare samhällsekonomin. Dessutom har den svaga kronan skapat ytterligare utmaningar. Vi anser att flera av de föreslagna ändringarna lägger ökat ansvar och kostnader på reseföretagen utan att balanseras med tillräckliga lättnader. Dessutom går förslaget om konsumentskydd längre än vad som är nödvändigt för denna specifika del av resesektorn, vilket gör förslaget oproportionerligt.

De föreslagna skärpta kraven på researrangörer kommer sannolikt resultera i dyrare paketresor, vilket kan minska deras attraktivitet. Konsumenter är ofta priskänsliga och tenderar att välja det mest prisvärda alternativet. Det ambitiösa högre konsumentskyddet kommer leda till ökade kostnader för arrangörerna, vilket i sin tur leder till högre priser på paketresor. Detta kan i praktiken innebära att fler konsumenter väljer att boka de olika delarna av resan separat, eftersom prisfördelen då blir större.

Resultatet av detta kan vara att färre konsumenter omfattas av det skydd som direktivet syftar till. Därför är det viktigt att lagstiftaren vid en revision hittar en balans mellan behovet av den föreslagna typen av konsumentskydd och kostnaderna för arrangörerna. Arrangörer bör inte åläggas ett större ansvar om det inte samtidigt effektivt fyller ett behov av ökat skydd för resenärer. Dessutom bör man sträva efter att alla leverantörer av resetjänster omfattas av samma regler för att skapa en mer enhetlig och rättvis bransch.

Våra centrala synpunkter

EU förslaget som ligger till grund för denna remiss har nyligen remitterats inom ramen för EUs remissförfarande och Transportföretagen Flyg har lämnat detaljerade kommentarer där. Dessa kommentarer gäller naturligtvis även för föreliggande remiss. Transportföretagen Flyg's kommentarer på EU remissen finns här: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13117-Paketresor-oversyn-av-EU-reglerna/F3458542_sv

Det framgår av det remissvaret att Transportföretagen Flyg stöder kommentarerna från European Regions Airline Association ERA https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13117-Paketresor-oversyn-av-EU-reglerna/F3458272_sv och framförallt:

“The Passenger Mobility Package introduces significant changes to the Package Travel Directive. In this respect, ERA urges that greater consideration is given to airlines’ input to the recent developments at the European Parliament about this file to ensure a smooth and efficient economic circle in package travel services for the benefit of the consumer.

ERA strongly opposes new rules introducing a limitation of down payments for package organisers to 25 per cent which risks weakening the different players in

the tourism ecosystem – including airlines – to the ultimate detriment of consumers. Such a policy change will certainly not protect customers but will most certainly exacerbate the issue as more and more tour operators and travel agencies selling package travels will find it difficult to survive, thus reducing consumer choice within the EU Internal Market. In addition, more airlines will give up selling tickets as part of packages because the model will no longer be profitable (20 per cent of the ticket price at the time of purchase does not allow an airline to cover its operating costs), thus reducing choice and connectivity for consumers.”

Transportföretagen Flyg stöder även International Air Transport Association IATA’s remissvar: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13117-Paketresor-oversyn-av-EU-reglerna/F3458453_sv och framförallt:

“IATA strongly opposes introducing restrictions on the practice of pre-payments, as proposed at Article 5a. Customer payment at the time of booking is the global standard for travel and tourism services as well as a range of other sectors. It is a well-established practice and has operated well over many decades, delivering benefits for consumers and businesses alike. Prepayment benefits consumers by enabling businesses, including both airlines and tour operators, to offer lower prices and wider choices in return for upfront payment. These benefits of choice and value would be at stake if such proposals were to proceed.

The European Commission should not use the COVID-19 pandemic - an exceptional and unprecedented situation - as a baseline for regulating how the travel and tourism industry should work in normal business times.”

Vi stöder också kommentarerna från TUI-gruppen https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13117-Paketresor-oversyn-av-EU-reglerna/F3458384_sv och särskilt:

“Package holidays are already the safest form of travel. There is no other industry where customers benefit from comparable protection. We urge for moderation in the PTD revision to not jeopardize the competitiveness of the European package holiday. There should be no limitation of pre-payments for package holidays.”

Transportföretagen Flyg efterfrågar även en tydligare definition av i vilka situationer undantaget från begränsningen av förskottsbetalning kan tillämpas. Det finns annars en risk att det under en period, innan undantagen är prövade rättsligt, kommer florerat många olika tolkningar. I många fall behövs förskottsbetalningar eftersom företaget som säljer paketresan i sin tur behöver betala en tjänsteleverantör för att resan ska kunna genomföras. Det är inte ovanligt att denna betalning behöver ske långt före en paketresa påbörjas, i synnerhet vad gäller exempelvis flyg - eller evenemangsbiljetter. Det innebär att denna situation snarare är normalsituationen för företagen och inte, som föreslås, ett undantag som tillämpas i enstaka fall. Det gör att föreliggande regelförslag inte motsvarar EUs egna lagstiftningspraxis, då undantaget sannolikt kommer bli huvudregeln.

I Artikel 12.2 Uppsägning av paketreseavtalet och ångerrätt före paketresans början, föreslår Kommissionen att en konsument ska ha rätt att säga upp ett paketreseavtal utan att betala någon

avgift om oundvikliga och extraordinära omständigheter uppkommer på resenärens boställningsort eller avreseort. Transportföretagen Flyg motsätter sig detta förslag eftersom det innebär att hela det ekonomiska ansvaret för extraordinära situationer läggs på enskilda företag som inte har någon roll i eller ansvar för att dessa uppstår. Effekten blir en snedviden ansvarsfördelning mellan konsumenten och företaget. I situationer som företaget inte kan förutse eller påverka bör det inte heller behöva bära den ekonomiska risken ensamt. I stället bör konsumenten ha en reseförsäkring som täcker sådana oförutsedda händelser, vilket de flesta redan har genom sin hemförsäkring.

Det viktigaste för oss i resebranschen

Transportföretagen Flyg, den samlade europeiska flygbranschen samt researrangörsbranschen är samstämmigt mycket kritiska till förslaget att införa en begränsning av förskottsbetalning för paketresor. Ett genomförande av förslaget skulle få stora konsekvenser som det skulle påverka hela kassaflödesmodellen som används av paketresearrangörer, och i sin tur många företag in besöksnäringen både i Sverige och EU. En märkbar konsekvens av förslaget är försämrad likviditet. Många av företagen har ett relativt jämnt flöde av bokningar genomgående året, medan själva besöket ofta genomförs under en kort, begränsad tid på året. Genom att vara kunna ta betalt vid bokningstillfället får företagen ett jämnare tillflöde av vätska medel, vilket är en nödvändighet för att kunna balansera kostnaderna året runt och för att kunna driva, planera, personal och utveckla verksamheten. Begränsning av paketresearrangörers rätt att ta betalt i förväg, men inte deras underleverantörer, kommer att skapa likviditetsproblem – särskilt för småföretag.

Att begränsa möjligheten till förskottsbetalning är också orimligt eftersom det finns andra utvecklade system, i form av resegarantier, som skyddar resenärerna. Att både ge en resegaranti och att ha begränsade möjligheter till förskottsbetalning från resenärerna skapar en orimlig situation för paketresearrangörerna.

Om möjligheten till förskottsbetalning försvinner är risken stor att företagen inte utvecklar och erbjuder paketresor i samma utsträckning som nu. Det är olyckligt eftersom som denna typ av resor är efterfrågade av kunderna, innebär trygghet för konsumenterna med regelverket och är ett sätt för företag att utveckla sin verksamhet och attrahera nya målgrupper. Förslaget hämmar alltså innovation och konkurrenskraft samt produktutveckling inom besöksnäringen. Paketresor gör det också möjligt för besökare att uppleva mer av den plats de besöker och uppmuntra längre besök, vilket också är positivt ur ett hållbarhetsperspektiv. Sammanfattningsvis förslaget att begränsa möjligheten till förskottsbetalning om den är obalanserad, inte proportionell och inte nödvändigt för att skydda konsumenten.

Allmänt: Avsaknad av nationell konsekvensutredning

Vi har redan påtalat att Svenska flygbranschens fortfarande befinner sig i en återhämtningafas från pandemins enormt negativa effekter. Vårt medlemsföretag SAS ligger fortfarande i rekonstruktion medan medlemsföretaget BRA precis fått sin rekonstruktionsplan godkänd av domstolen men kämpar i uppförbacke på en sviktande inrikesmarknad.

För oss är det självklart att regeringen måste placera EU kommissionens förslag inom denna kontext. Förslagen väntas leda till kostnadsökningar och mer administration för våra medlemsföretag. Justitiedepartementet bör snarast utföra en noggrann konsekvensanalys som utgår från kraven i 6 och 7 §§ i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Med vänlig hälsning,

Svenska Flygbranschen

Fredrik Kämpfe
Branschchef

